

ผมเพิ่งมีโอกาสได้ไปชมภาพยนตร์ไทยดีๆ ที่ได้รับเสียงชื่นชมอย่างล้นหลามจากทั้งนักวิจารณ์กระแส social media และคนรอบตัว อย่าง ฉลาดเกมส์ โกง ซึ่งเมื่อได้ดูแล้วก็ต้องยอมรับว่าของเขาดีจริง และต้องขอปรบมือรัวๆ ให้กับทีมงานตั้งแต่ผู้กำกับไปจนถึงนักแสดงทุกคน ที่อุทิศสละทำภาพยนตร์สะท้อนปัญหาจริยธรรมของสังคมไทยในปัจจุบันออกมาได้อย่างน่าชื่นชม

นอกจากจะเป็นหนังที่ดูสนุกมีอรรถรสครบถ้วนตามกระบวนการของหนังที่ดีแล้ว ตลอดทั้งเรื่อง ยังมีการสอดแทรกปมคำถามที่เกี่ยวข้องกับการโกงซึ่งเป็นแกนของเรื่องได้อย่างแหลมคม และทำให้ผู้ชมต้องย้อนมามองและทบทวนมาตรฐานธรรมจริยธรรมของตนเอง ผมไม่แปลกใจเลยที่หนังดีๆ อย่างนี้กวาดรายได้ทะลุ 100 ล้านบาทไปแล้วหลังจากเข้าโรงฉายเพียงแค่สองอาทิตย์กว่าๆ เท่านั้น และด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการโกงสอบของนักเรียนมัธยม ซึ่งเป็นธีมที่มีลักษณะ “กึ่งสากล” ก็ทำฉลาดเกมส์ โกง ถูกซื้อไปฉายที่ประเทศ ลาว สิงคโปร์ มาเลเซีย เวียดนาม อินโดนีเซีย กัมพูชา และบรูไนแล้วด้วยเช่นกัน

ถึงตอนนี้ เชื่อว่าคงมีผู้อ่านหลายท่านที่ได้ชมภาพยนตร์เรื่องนี้ไปแล้ว แต่เพื่อให้ท่านที่ยังไม่ได้ชมพอเห็นภาพคร่าว ๆ และเข้าใจได้ด้วย จึงขอเล่าอย่างย่อสรุปๆ โดยไม่สปอยล์ ดังนี้

หนังเรื่องนี้เล่าเรื่องของ “ลิน” typical เด็กเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ได้เกรดเฉลี่ย 4.00 ทุนิดมากับพ่อซึ่งเป็นครูที่มีฐานะปานกลาง ทำงานหนักแต่สถานะการเงินง่อนแง่น ครั้งหนึ่ง ลินบังเอิญจับพลัดจับผลูไปช่วยเพื่อนสนิทด้วยการแชร์คำตอบในห้องสอบ เมื่อทำผิดแล้วไม่ถูกจับได้ ก็ทำให้เกิดขมใจทำซ้ำ และต่อมามองการลอกก็มิเหตุให้ต้องขยายวงใหญ่ขึ้น จากการโกงข้อสอบภายในโรงเรียน ลินได้รับข้อเสนอจากเพื่อนสนิทให้ไป “ยิง” ข้อสอบ STAC ซึ่งเป็น การสอบเพื่อใช้คะแนนยื่นเข้ามหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลก ที่นักเรียนทุกประเทศต้องสอบในเวลาเดียวกัน ลินตกลงยอมเสี่ยงเพื่อแลกกับเงินล้าน ด้วยการบินไปสอบที่ออสเตรเลียซึ่งเวลาเร็วกว่าเมืองไทย เพื่อที่จะได้เห็นข้อสอบก่อน และส่งคำตอบกลับมาให้ลูกค้าในเมืองไทย แต่การจะพิชิตภารกิจโกงข้ามโลกนี้ให้สำเร็จเธอต้องการคนที่หัวดีระดับเดียวกับเธออีกคนหนึ่งมาร่วมขบวนการด้วย และคนๆ นั้นก็คือ “แบงค์” นักเรียนทุนคู่แข่งของเธอ ผู้เกลียดการโกงเป็นชีวิตจิตใจ แต่เหตุพลิกผันทำให้แบงค์ต้องมาร่วมขบวนการโกงไปด้วยในที่สุด

ฉลาด เกมส์ โกง: คนดีกับ Lucifer Effect

Bad Genius: a good man with Lucifer Effect

มีหลายแง่มุมจากภาพยนตร์เรื่องนี้ที่ผมคิดว่าน่าสนใจ ในหลายๆ ช่วง ตัวละครถามคำถามซึ่งบางครั้งก็ถามตรงๆ หรือบางครั้งก็อ้อมๆ ที่ทำให้คนดูต้องย้อนถามตัวเองว่า “แค่ไหนเรียกว่าโกง” “โกง level ไหนถึงจะพอรับได้” “ถ้ามันเป็นกรณี win-win ที่ไม่มีใครเสียหายคุณ จะเลือกทำมันไหม” “ถ้าระบบมันไม่เป็นธรรม เราจะมันเป็นคนที่ทำตามระบบอยู่หรือไม่”

แต่คำถามที่ผมมองว่าน่าสนใจที่สุดก็คือ “ทำไมคนดีที่ทำความดีอย่างต่อเนื่องมาตลอดชีวิต ถึงกลายมาเป็นคนโกงได้” คำถามว่า How good guy turn bad? นี่เป็นคำถามที่มีความสำคัญมาก เพราะถ้าเรามองปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมทุก

วันนี้ เราเห็นสิ่งนี้เกิดขึ้นแล้วครั้งแล้วครั้งเล่า นักศึกษาแพทย์-วิศวกรระดับหัวกะทิไป “ยิง” ข้อสอบนายสิบ ตำรวจ คนระดับครูบาอาจารย์ที่สั่งสมบารมีเป็นที่นับหน้าถือตาในแวดวงอุดมศึกษามาหลายสิบปี โกงเงินสหกรณ์มหาวิทยาลัยไปเป็นหลักพันล้านบาท ข้าราชการระดับสูงที่ไม่เคยมีประวัติเสียหายไปขโมยภาพเขียนราคาไม่กี่บาทจากโรงแรมในต่างประเทศ

Phillip Zimbardo นักจิตวิทยาอเมริกันเคยพยายามอธิบายสาเหตุที่ทำให้คนดีกลายเป็นคนเลวไว้ในหนังสือชื่อ “Lucifer Effect” ว่า ไม่ว่าคนดีคนไหนก็สามารถที่จะทำเรื่องเลวร้ายสุดหยิ่งกาตได้ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของบริบทแวดล้อม

(situational influence) และอำนาจที่ตัวเองมี ในมือ จะว่าไปชื่อLuciferนี้ก็มีความน่าสนใจเพราะ Lucifer เคยเป็นเทพบุตรสุดสง่าแต่เพราะความ หึงงายโสจึงถูกพระเจ้าขับไล่จนตกจากสวรรค์ และ ต่อมาก็พลิกผันตัวเองมาเป็นพญามารที่รู้จักกันใน ชื่อของ Satan ที่คอยล่อลวงให้มนุษย์ทำบาปและ สิ่งชั่วร้าย

หากนำทฤษฎีนี้มาจับกับลิน ก็จะทำให้เห็นว่าใน สถานการณ์พิเศษเฉพาะ บวกกับการอ่อนน้อมของ เพื่อนสนิทมีผลทำให้ลินซึ่งไม่เคยข้องแวะกับการ โกงมาก่อนยอมโกงข้อสอบเพื่อช่วยเพื่อนในครั้ง แรก แต่ในเวลาต่อมา ด้วยเงื่อนไขทางการเงินที่ ล่อใจ บวกกับสถานะบีบคั้นในด้านอื่นๆ ก็ทำให้ เธอพร้อมที่จะโดดเข้าไปเป็นแกนกลางของวงการ โกงที่ขยายวงจากระดับโรงเรียนไปจนถึงระดับโลก

ส่วนในกรณีของเบงก็คล้ายๆกันจากคนที่มี จริยธรรมเต็มเปี่ยม ไม่นินดีที่จะร่วมขบวนการโกง และไม่ว่าแต่จะยอมเห็นการโกงเกิดขึ้นแล้วปล่อย ผ่านไปเลยๆ อย่างเช่นการไปฟ้องครูใหญ่เมื่อมีเหตุ ให้เชื่อว่าเพื่อนลอกข้อสอบลิน แต่เมื่อตัวเองเผชิญ กับสถานการณ์ที่รุนแรงอย่างสาหัสจนรู้สึกว่าการ เป็นคนดีของตัวเองไม่ได้ให้ผลลัพธ์ที่ดีแต่อย่างใด แล้วยังต้องตกเป็นเหยื่อของความไม่เป็นธรรม ใน ขณะที่พบว่าพฤติกรรมโกงของคนรอบตัวได้ รับผิดชอบแทนที่ที่น่าตื่นใจ ในที่สุดก็ทำให้เปลี่ยน ตัวเองไปอยู่ในฝั่งตรงข้ามกับแนวทางที่เคยยึดถือ มาตลอดชีวิตได้

สรุปก็คือ ในสถานการณ์บางอย่างที่เงื่อนไข เอื้ออำนวย ไม่ว่าจะคนดีแค่ไหนก็มีสิทธิ์พลั้งพลั่ว ไปกระทำการทุจริตกันได้ทั้งนั้น แต่สิ่งที่จะยึด เนี่ยวไม่ให้คนดีเผลอไปทำผิด ก็คือมโนธรรม ประจำใจ และการไตร่ตรองซึ่งนำหนักอย่างสุขุม รอบคอบ ใคร่ครวญถึงผลเสียร้ายแปดประการของ เข้าไปข้องแวะกับการทุจริต ซึ่งจากบทเรียนทั้งใน หนังสือในชีวิตจริงก็มิให้เห็นมากมายอยู่แล้ว นั่น คือไม่ว่าสิ่งล่อใจฉาบฉวยนั้นจะมีมูลค่ามากมาย แค่ไหน แต่มันก็ไม่สามารถจะเทียบได้ผลลัพธ์เลว ร้ายเกินคาดคิดที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาในภายหลัง ลองดูบรรดานักโกงที่หนีคดีระเห็จจากบ้านเกิด เมืองนอน ไปเร่ร่อนอยู่ต่างประเทศ หรือพวกที่เคย อยู่ในวงสังคมชั้นสูงแต่ด้วยความผิดในข้อหาทุจริต ทำให้ต้องไปใช้ชีวิตบั้นปลายในคุกเป็นตัวอย่างสิ ครับ

I recently had the opportunity to see an interesting Thai movie. It has received overwhelming praise from critics, social media and my peers. The movie, "Bad Genius" (Chalard Games Goeng), was really enjoyable. I would like to give a round of applause to the movies production team, ranging from the director to the actors, for their effort in making a movie that effectively reflects an ethical problem in Thai society,

In addition to being fun and full of good effects, the movie inspires the audience to seriously consider the consequences associated with cheating and look back and revise their own ethical standard. I am not surprised that this movie has taken in proceeds that exceed 100 million baht after being released for only two weeks. The movie content is about fraud being

committed by high school students. As the theme is semi-universal, it is also being released in Laos, Singapore, Malaysia, Vietnam, Indonesia, Cambodia and Brunei.

I am sure that many of the readers have already seen the movie, but those of you haven't, let me talk about it without giving away too much of the storyline.

The story was about Lin a typical nerd who maintained a 4.0 GPA 4.00 throughout high school. Lin was raised by her father, a hard-working teacher who earned a middle-income but was constantly under financial stress. She helped a close friend by sharing answers during an exam and was not caught. So, she continued to do it. The cheating expanded to

ภาพจาก <http://www.imdb.com/title/tt6788942/>

a wider circle within the school. After a while, a close friend asked her to cheat on a STIC exam, which is used for admission to top universities. Students take this exam at the same time. Lin agreed to take a risk for a million baht. She flew to Australia to take the exam because it is in an earlier time zone and would, be able to see the exam and send the answers back to her customers in Thailand. However, she needed another top student to help her in this mission. Her accomplice ended up being Bank, one of her competitors for scholarships, who hated to cheat, but was coerced into participating in the scheme.

There are many aspects of this movie that I find interesting. Sometimes, the actors asked questions directly or indirectly that made the viewers ask themselves how much could be called cheating and at what level could cheating be accepted. If it is a win-win case, nobody will be hurt, will you choose to do it? If the system is not fair, why then do we need to be a good person in the system.

However, the most interesting question for me is why such a good person who has been a good person throughout her life would resort to cheating. The question of “how does a good guy turn bad” is very important because if we look at our society today, we notice that this occurs repeatedly. Medical and engineering students helped potential recruits cheat on the

police exam. A university professor, who had built a solid reputation for decades, cheated the university cooperative out of a billion baht. A high-ranking officer who has never had a history of corruption stole pictures from a hotel aboard. Philip Zimbardo, an American psychologist, tried to explain the causes behind why good people turned bad in a book titled “Lucifer Effect”. He stated that no matter how good a person is, he/she could do something bad that is beyond our imagination. It depends on the situation and influences and his/her power to resist. The story of Lucifer is interesting because he was a handsome angel who had been driven out of heaven by God because of his arrogance. He then became Satan who deceived people into being sinful and carrying out evil deeds.

If we apply this theory with Lin, we will see that the exceptional circumstance and prodding from her close friend swayed the excellent student, who had never cheated before, to do it for a friend. Then, because of her distressed financial situation and other oppressive conditions, she expanded this action from the local school to the global level.

This is similar to Bank’s case. He turned from being very ethical person who was not willing to join the cheating group. He even could not let the cheating occur by informing the school director when there was a reason to believe

that someone copied Lin’s exam. However, when he was faced with the situation that hurt him, he felt that being a good person did not produce good results and that he was the victim of injustice, while those who were involved in the cheating were rewarded for their bad behavior. He then linked up with the group involved in the cheating.

In conclusion, in some circumstances with favorable conditions, no matter how good people are, they still could commit fraud. However, ethics and careful consideration about the bad consequences of corruption could prevent well-intentioned people from doing the wrong thing. There are many lessons to be learned from this movie. In real life, no matter how tempting the reward from a bad action may be, it cannot be compared with the unexpected results that may occur later. Let’s see if people who commit corrupt acts and then flee their countries and live in exile abroad of the members of high society who eventually end up in prison for misdeed that carried out server as example for others to remain ethical.

นายพิษณุ พรหมจรรยา
Mr. Phisanu
Phromchanya

Public Relations
Consultant
Thai IOD

